

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1819/2021
18.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић, Божидара Вујичића, Весне Субић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“, Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1324/21 од 25.03.2021. године, у седници већа одржаној 18.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ предлог туженог за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1324/21 од 25.03.2021. године и пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 251/20 од 04.02.2021. године, у ставу првом, трећем, петом и седмом изреке, тако што се **ОДБИЈАЈУ**, као неосновани, тужбени захтеви тужилаца да се обавезе тужени да им на име накнаде штете због мање исплаћене зараде исплати:

тужиоцу АА из ... :

- износ од 19.870,89 динара, са законском затезном каматом почев од 13.02.2014. године, па до исплате,
- износ од 10.165,01 динар, са законском затезном каматом почев од 13.03.2014. године, па до исплате,
- износ од 14.128,64 динара, са законском затезном каматом почев од 15.04.2014. године, па до исплате,
- износ од 15.175,29 динара, са законском затезном каматом почев од 16.05.2014. године, па до исплате,
- износ од 15.286,55 динара, са законском затезном каматом почев од 12.06.2014. године, па до исплате,
- износ од 8.082,75 динара, са законском затезном каматом почев од 15.07.2014. године, па до исплате,
- износ од 17.717,47 динара, са законском затезном каматом почев од 14.08.2014. године, па до исплате,
- износ од 13.768,80 динара, са законском затезном каматом почев од 14.10.2014. године, па до исплате,

- износ од 17.520,51 динар, са законском затезном каматом почев од 13.11.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.477,32 динара, са законском затезном каматом почев од 09.12.2014. године, па до исплате,
- износ од 15.768,55 динара, са законском затезном каматом почев од 13.01.2015. године, па до исплате,
- износ од 13.099,23 динара, са законском затезном каматом почев од 13.02.2015. године, па до исплате;

тужиљи ББ из ... :

- износ од 15.898,66 динара, са законском затезном каматом почев од 13.02.2014. године, па до исплате,
- износ од 8.161,25 динара, са законском затезном каматом почев од 13.03.2014. године, па до исплате,
- износ од 11.427,15 динара, са законском затезном каматом почев од 15.04.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.262,85 динара, са законском затезном каматом почев од 16.05.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.263,14 динара, са законском затезном каматом почев од 12.06.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.335,76 динара, са законском затезном каматом почев од 15.07.2014. године, па до исплате,
- износ од 14.077,85 динара, са законском затезном каматом почев од 14.08.2014. године, па до исплате,
- износ од 3.779,15 динара, са законском затезном каматом почев од 11.09.2014. године, па до исплате,
- износ од 9.270,15 динара, са законском затезном каматом почев од 14.10.2014. године, па до исплате,
- износ од 14.189,21 динар, са законском затезном каматом почев од 13.11.2014. године, па до исплате,
- износ од 9.971,07 динара, са законском затезном каматом почев од 09.12.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.529,23 динара, са законском затезном каматом почев од 13.01.2015. године, па до исплате,
- износ од 10.514,10 динара, са законском затезном каматом почев од 13.02.2015. године, па до исплате;

тужиљи ВВ из ... :

- износ од 14.541,88 динара, са законском затезном каматом почев од 13.02.2014. године, па до исплате,
- износ од 7.439,01 динар, са законском затезном каматом почев од 13.03.2014. године, па до исплате,
- износ од 10.339,68 динара, са законском затезном каматом почев од 15.04.2014. године, па до исплате,
- износ од 11.053,69 динара, са законском затезном каматом почев од 16.05.2014. године, па до исплате,
- износ од 11.134,75 динара, са законском затезном каматом почев од 12.06.2014. године, па до исплате,

- износ од 3.211,40 динара, са законском затезном каматом почев од 15.07.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.905,28 динара, са законском затезном каматом почев од 14.08.2014. године, па до исплате,
- износ од 11.452,61 динар, са законском затезном каматом почев од 11.09.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.218,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.10.2014. године, па до исплате,
- износ од 12.817,97 динара, са законском затезном каматом почев од 13.11.2014. године, па до исплате,
- износ од 4.323,97 динара, са законском затезном каматом почев од 09.12.2014. године, па до исплате,
- износ од 9.028,26 динара, са законском затезном каматом почев од 13.01.2015. године, па до исплате,
- износ од 9.583,42 динара, са законском затезном каматом почев од 13.02.2015. године, па до исплате, као и да на наведене износе надлежном РФ ПИО, уплати за тужиоце доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања и да им на име трошкова парничног поступка исплати износ од 242.120,00 динара.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 134.173,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 251/20 од 04.02.2021. године, ставом првим, трећим и петим изреке, делимично су усвојени тужбени захтеви тужилаца и обавезан тужени да тужиоцима плати на име накнаде штете због мање исплаћене зараде појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом почев од датума доспелости, па до коначне исплате, ближе одређене овим ставовима изреке, као и да на наведене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, уплати за тужиоце припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања. Ставом другим, четвртим и шестим изреке, одбијени су тужбени захтев тужилаца којима су тражили да се обавеже тужени да тужиоцима плати на име накнаде штете због мање исплаћене зараде појединачно одређене износе, са законском затезном каматом почев од датума доспелости, па до коначне исплате, ближе одређене овим ставовима изреке, као и да за тужиоце уплати доприносе надлежном РФ за ПИО за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, док се у потпуности одбијају тужбени захтеви којима су тужиоци тражили да се обавеже тужени да за тужиоце уплати надлежном РФ за ПИО за целокупан период, доприносе за здравствено осигурање и за осигурање за случај незапослености – доприносе за обавезно осигурање за случају незапослености, као неосновани. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова парничног поступка плати износ од 242.120,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1324/21 од 25.03.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом, трећем, петом и седмом изреке и жалба туженог у том делу одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о истој одлучује у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/2014, 87/18, 18/20), за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, будући да је Врховни касациони суд у више одлука изразио став у ситуацији када је послодавац следбеник исплаћивао зараду запосленима према колективном уговору послодавца претходника, у складу са одредбом уговора о припајању. Из тог разлога одлучено је као у првом ставу изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су засновали радни однос код Привредног друштва „Колубара метал“, које је 31.12.2013. године статусном променом припојено Привредном друштву РБ „Колубара“ ДОО Лазаревац. Тужени је правни следбеник наведеног друштва, који је преузео запослене. Према одредби члана 11. Уговора о припајању од 29.11.2013. године, друштво стицалац (као послодавац следбеник), је било дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца (послодавца претходника), најмање годину дана од дана извршене статусне промене, односно промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду. За период у коме су тужиоци били запослени у ПД „Колубара метал“ доо Вреоци, које је пословало као самостално правно лице, послодавац је могао да уговара вредност радног часа у вишем или нижем износу од вредности радног часа код оснивача, на основу одредбе члана 32. став 3. Колективног уговора из 2009. године и члана 33. став 3. КУ из 2012. године. Годину дана од припајања Привредном друштву РБ „Колубара“ ДОО Лазаревац, тужени је био у обавези да на права и обавезе запослених примењује колективни уговор ПД „Колубара метал“ од 22.07.2012. године. У периоду од јануара 2014. године до фебруара 2015. године, тужени је као послодавац следбеник на основу Споразума закљученим са синдикатом утврђивао посебну цену радног сата за запослене у огранку „Колубара метал“, у складу са наведеним Колективним уговором из 2012. године. Потраживања тужилаца представљају разлику између зарада исплаћених тужиоцима (према утврђеној цени радног сата из Споразума са синдикатом) и зарада осталих запослених код туженог обрачунате по вишој цени радног часа.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбене захтеве за исплату разлике зараде тужиоцима за период јануара 2014. године до фебруара 2015. године, јер је тужени занемарио да се запосленима гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте врсте остварен код послодавца, у смислу одредбе члана 104. став 2. и 3. Закона о раду. По оцени нижестепених судова тужени није могао да примени колективни уговор послодавца претходника и да са овлашћеним синдикатом закључи споразуме о вредности радног часа за запослене у Огранку „Колубара метал“

који су у мањој вредности од вредности радног часа одређеног за запослене у осталим организационим јединицама. Такође, послодавац следбеник је у року из члана 150. Закона о раду, имао могућност да измени опште акте и закључи нови колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места, те на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након истека годину дана.

По оцени Врховног касационог суда овакво становиште нижестепених судова заснива се на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 147. Закона о раду, прописано је да у случају статусне промене, односно промене послодавца, у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца, док је одредбом члана 150. истог закона, прописано да је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: 1) истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника; 2) код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

По члану 104. став 2. и 3. Закона о раду, запосленом се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварује код послодавца. Под радом исте вредности се подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, иста радна способност, одговорност, физички и интелектуални рад.

Полазећи од наведених норми, погрешно су нижестепени судови оценили да је тужени требало да донесе нови колективни уговор и пре истека годину дана од промене послодавца. Према наведеним одредбама тужени је био у обавези да најмање годину дана од припајања примењује колективни уговор Привредног друштва „Колубара метал“, што је он и учинио, а одступање од тога предвиђено је само уколико пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника или ако код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор, а што се у конкретном случају није догодило. Тужени је вршио обрачун зараде тужиоцима према вредности једног радног часа, утврђену споразумима (чија измена није тражена, у смислу члана 33. став 3. Колективног уговора) и у складу са општим актом послодавца претходника и законом. Како је на основу наведеног колективног уговора тужени закључивао споразуме са синдикатом, којима је утврђивана вредност радног сата за запослене из Огранка „Колубара метал“ и у складу са тим тужиоцима обрачунавао и исплаћивао зараду, на тај начин поступао је сагласно одредбама члана 150. Закона о раду и члана 11. Уговора о припајању. Супротно ставу нижестепених судова, ниједном одредбом закона или општег акта није предвиђено да је тужени требало да закључи нови колективни уговор пре истека годину дана (осим у законом наведеним случајевима). Према томе, разлика није последица неоправданог вредновања истог рада, како погрешно закључују судови, већ је резултат примене императивних норми.

Такође, правилно се ревизијом указује да није утврђено да ли су у конкретном случају у питању зараде за исти рад, односно рад исте вредности, код запослених који су преузети из Привредног друштва „Колубара метал“ и других запослених код туженог, с обзиром да се тек након тога може применити наведено начело, односно

гаранција једнаке зараде. Наиме, чак и у ситуацији када сви запослени на пословима неког радног места, обављају исте послове, а остварују различиту зараду, то не води несумњивом закључку да је дошло до повреде принципа једнаке зараде за исти рад, већ се та тврдња мора и доказати, јер зарада запосленог зависи између осталог и од радног доприноса запосленог, одговорности, као и радног учинка.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је преиначио нижестепене пресуде, одбио тужбене захтеве тужилаца и на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Одлука садржана у ставу трећем изреке донета је применом члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП. Туженом су досуђени трошкови поступка у укупном износу од 134.173,00 динара и то трошкови судских такси за: одговор на тужбу у износу од 9.398,00 динара, жалбу у износу од 18.796,00 динара, ревизију у износу од 37.592,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 56.387,00 динара, према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15), као и за састав ревизије изјављене од стране адвоката у износу од 12.000,00 динара на основу тарифног броја 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12).

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић